T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/28
KARAR NO : 2020/735
KARAR TR : 14.12.2020

ÖZET: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu kapsamında yapılan denetim sırasında, davacının alkol metre cihazına üflemeyi reddettiğinin sabit olduğu ve alkol metreyi üflememek için haklı bir gerekçe ileri sürmediği gözetildiğinde, davacı hakkında düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutanağının kaldırılması istemiyle açılan davanın reddine karar verilmesi gerektiği sonucuna varıldığından, bu konuda adli ve idari yargı yerleri arasında doğan hüküm uyuşmazlığının, kesinleşen idari yargı kararının görevsiz mahkemece verilmiş bir karar olması, adli yargı kararında ise hukuki isabet bulunmaması nedenleriyle her iki kararın da kaldırılması ve 2247 sayılı Kanun'un 25. maddesi hükmü uyarınca uyuşmazlığın esası hakkında hüküm tesisi yoluna gidilerek, düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutanağına ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığından davanın reddine karar verilerek hüküm uyuşmazlığının bu suretle giderilmesi gerektiği hk.

K A R A R

Hüküm Uyuşmazlığının
Giderilmesi İsteminde
Bulunan (Davalı) : Malatya Valiliği
Vekili : Av. M.K.
Karşı Taraf (Davacı) : A.K.

O L A Y : Malatya Valiliği İl Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, muayenesi yapılmamış araçla trafiğe çıktığı ve alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihaz kullanımını kabul etmediğinden bahisle, davacı A.K. adına 10.12.2018 gün ve MA-35034360 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek, davacıya 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 34/1-a ile 48/9. madde ve fıkraları uyarınca sırasıyla 235,00 TL ve 2869,00 TL olmak üzere toplam olarak 3104,00 TL idari para cezası verilmiş;

Ayrıca, alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihaz kullanımını kabul etmediği nedeniyle, 10.12.2018 gün ve 002294 sayılı geçici olarak sürücü belgesi geri alma tutanağı düzenlenmiştir.

I-Davacı A.K. 31.12.2018 günlü dava dilekçesinde, " Dava konusu işlemin yürütmesinin durdurulması ve iptali talebiyle sayın mahkemenizin 2018/1498 E sayılı dosyası kapsamında açtığım davada; mahkemenizin 13/12/2018 tarih ve 2018/1498 E ve 2018/1545 K sayılı kararı ile dava dilekçesinin; 2577 sayılı İYUK 3. Maddesine aykırı olduğu gerekçesiyle reddine karar verilmiştir. Anılan karar tarafıma tebliğ edilmiş olup yasal süresinde kararda belirtilen eksiklikler işbu dilekçe ile giderilmiştir.

Uyuşturucu Uyr. Mad. Ölçümü Yaptırmadığım gerekçesiyle sürücü belgemin 2(iki) yıl süreyle geri alınmasına ilişkin Malatya Valiliği Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nce düzenlenen 10/12/2018 tarih ve 002294 nolu "Geçici Olarak Sürücü Belgesi Geri Alma Tutanağı" haksız, yersiz, usul ve yasaya aykırı olup iptali gerekir. Şöyle ki;

Ben 10/12/2018 tarihinde saat 00:02 civarında Malatya İli Cevherizade Mahallesinde Görkemli Çıkmaz Sokağı'nda bulunan kuzenimin evine gitmek üzere aracımı çıkmaz olan sokağa park ederek araçtan indim. O esnada başka bir olay nedeniyle şüpheli bir şahsı yakalayan ve bu sebeple oradan geçen polis memurları gelip ehliyet ve ruhsatı istediler. Benim aracımın muayenesi olmadığı için ruhsatı vermemek için ricada bulundum Bana alkol muayenesi yapacaklarını söylediler. Beni uygulama noktasına götürmeden cihaza üflememi söylediler. Ben de ; "cihazın ağız kısmını değiştirmediklerini, bu nedenle alkolmetre cihazına üflemeyeceğimi" söyledim. Bunun üzerine polis memurları bana yüksek sesle hitap edip kaba şekilde davrandılar ve " üfleyeceksin" diye bağırdılar. Ben de bu kaba muamele üzerine cihaza üflemedim. Bunun üzerine aracı bağlayacaklarını söylediler. Ben de araç bağlanmasın diye üflemek istedim ancak bu kez kabul etmediler ve alkollü olmamama rağmen hakkımda dava konusu tutanağı tanzim ettiler ve bana imzalattırdılar. Bana imza atmazsam ehliyetimi iki yıl süreyle geri alacaklarını söylediler bende bu nedenle tutanağı imzaladım. İmza atmadan önce memurlara alkol almadığımı, cihazın ön kısmını değiştirmedikleri için üflemek istemediğimi ancak şimdi üflemek istediğimi söylesem de bana cihazı üflettirmediler.

Ben de tutanağı imzalayıp aracı teslim aldıktan hemen sonra (yaklaşık 40 dakika içinde) Malatya Eğitim ve

Araştırma Hastanesi'ne gittim ve kan vermek ve üfleme yapmak suretiyle alkol testi yaptırdım. Buna ilişkin test sonuçları dilekçem ekinde olup bu sonuçlara göre olay anında alkollü olmadığım sabittir. (10/12/2018 tarih ve 727576/315145036 / A2866130 protokol / dosya / işlem nolu rapor ekte olup gereği halinde evrak asılları ilgili hastaneden getirilebilir.)

Alkollü olmadığım sabit olmasına ve bunu görevlilere beyan etmiş olmama rağmen hakkımda dava konusu tutanağın tanzim edilerek B sınıfi sürücü belgeme iki (2) yıl süreyle el konulması usul ve yasaya açıkça aykırıdır.

Konu ile ilgili " Karayolları Trafik Kanunu'nda alkollü içki alınmış olması nedeniyle güvenli araç sürme yeteneklerini kaybetmiş kişilerin karayolunda araç sürmeleri yasaklanmış olmakla birlikte, yasaklama yetkisi yönetmeliğe bırakılmış olduğundan Karayolları Trafik Yönetmeliğinde salt 0,50 promil üstünde alınan alkol miktarına göre araç kullanma yasağının getirtilmesinin yasal dayanağı bulunmamaktadır. Ehliyetime suç işlediğim konusunda peşin hüküm verilerek el konulması hukuka aykırıdır.

Öte yandan 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48. Maddesi ile ilgili yönetmeliği 97. Maddesinde düzenlenen ve tehlikeli araç kullanmaya sebebiyet veren alkol miktarının tespiti hakkında mevzuat, doktrin ve yüksek mahkeme uygulamalarında ortak görüş şu şekildedir; Sadece teknik cihazla yapılan alkol ölçümleri objektif olmadığından, itiraz halinde mutlaka yeterli donanımı olan sağlık kuruluşunda alınacak kan örneği üzerinde alkol oranı tespit edilmelidir. Ancak hakkımda herhangi bir tespit yapılmamıştır. Dava konusu tutanak şekil açısından da mevzuata aykırıdır.

Kaldı ki kabul anlamına gelmemekle birlikte benim aracım park halinde olup alkollü olmamama rağmen tespit anında araç kullandığım da tespit edilmemiştir. Hem 2918 sayılı yasa ve hem de ilgili yönetmelikte belirtilen yaptırımın " yönetmelik ile belirlenen miktarın üzerinde alkollü araç kullandığı tespit edilenlere uygulanacağı" benim araç kullandığıma ilişkin bir tespit de bulunma-maktadır.

Yukarıda izah edilen hususlar karşısında dava konusu işlem yetki, şekil, sebep, konu ve amaç yönlerinden açıkça hukuka aykırıdır. Bu nedenle işlemin iptali gerekmektedir.

Öte yandan dava konusu işlem açıkça hukuka aykırı olup yürütülmesi halinde ortaya telafisi güç veya imkansız zararlar çıkacağı da muhakkaktır. Zira 2 yıl süre ile ehliyetimin geri alınması durumunda bu sürede araç kullanamayacağım ve ailemin ve kendimin geçimi konusunda telafisi imkansız zararlar ortaya çıkacaktır. Bu nedenle 2577 sayılı İYUK m 27 gereğince davalı idarenin savunması alınmadan dava konusu işlemin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmesini talep ederim.

Son olarak dilekçe ret kararında hangi işlem veya işlemlerin iptalinin istendiğinin tereddüte yer vermeyecek şekilde açıkça belirtilmesi ve okunaklı örneklerinin dilekçeye eklenmesi belirtilmiş olup bu doğrultuda, sadece; "Uyuşturucu Uyr. Mad. Ölçümü Yaptırmama" gerekçesiyle sürücü belgemin 2 yıl süreyle geri alınmasına ilişkin Malatya Valiliği Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nce düzenlenen 10/12/2018 tarih ve 002294 nolu "Geçici Olarak Sürücü Belgesi Geri Alma Tutanağının yürütmesinin durdurulması ve iptalini talep ediyorum. Ayrıca dava konusu işlemin tarafima teslim edilen örneği (aslı) ekte olup davalı tarafından kopya edildiğinden yazılar belirsizdir. Bilgileri yazılmış olup gereği halinde aslı davalıdan istenmelidir.

HUKUKİ SEBEPLER: 2577 s Kanun, 2918 sayılı Kanun, ilgili yönetmelik ve ilgili mevzuat

HUKUKİ DELİLLER: Dava konusu 10/12/2018 tarih ve 002294 nolu "Geçici Olarak Sürücü Belgesi Geri Alma Tutanak (Tutanağın tarafima teslim edilen kopyası ekte olup davalı tarafından kopya edildiğinden yazılar belirsizdir. Bilgileri yazılmış olup gereği halinde aslı davalıdan istenmelidir.) Alkollü olmadığıma ilişkin test sonuçları, hastane kayıtları, bilirkişi incelemesi ve ikamesi kabul deliller

SONUÇ ve İSTEM: Yukarıda arz ve izah edilen ve sayın mahkemenin re'sen dikkate alacağı nedenlerle; usul ve yasaya aykırı olarak ; "Uyuşturucu Uyr. Mad. Ölçümü Yaptırmama" gerekçesiyle sürücü belgemin 2 yıl süreyle geri alınmasına ilişkin Malatya Valiliği Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nce düzenlenen, 10/12/2018 tarih ve 002294 nolu "Geçici Olarak Sürücü Belgesi Geri Alma Tutanağının" öncelikle davalı idarenin savunması alınmaksızın yürütmesinin durdurulmasına ve devamında iptaline, yargılama giderlerinin davalı yana yükletilmesine karar verilmesini saygıyla arz ve talep ederim. " demek suretiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

Davalı Malatya Valiliği Emniyet Müdürlüğü 22.01.2019 tarihli cevap dilekçesin-de,"Davacının alkollü araç kullandığından bahisle sürücü belgesinin 6 ay süre ile geçici olarak geri alınmasına ilişkin işlem ile Trafik idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptali ve yürütmesinin durdurulması talebi ile Malatya Valiliği aleyhine açılan davaya ait dilekçesi incelendi;

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun "Alkollü içki, uyuşturucu veya keyif verici maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı" başlıklı (Değişik: 24/5/2013 - 6487/19 md.) 48. maddesi;

-Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri almış olan sürücüler ile alkollü olan sürücülerin karayolunda araç sürmeleri yasaktır.

-Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılır.

-Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin tespiti için kullanılacak teknik cihazların sahip olacağı asgari koşullar ile diğer usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir.

-Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere 2000 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır.

-Karayolları Trafik Yönetmeliğinin "Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddeler etkisi altında araç sürme yasağı" başlıklı 97. maddesinin f bendi;

-Teknik cihazla yapılan ölçüm sonucuna itiraz edilmesi durumunda tekrar ölçüm yapılmaz, yapılan işlemlere itiraz 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 27 nci maddesi kapsamında ilgili mahkemelere yapılır.

hükümlerine amirdir.

10.12.2018 günü Cevherizade Mahallesi Özden Sokak Mücelli Caddesi Şıroğlu Sokak ve Emeksiz Caddesi Kök Mobilya önünde görevli ekiplerimiz tarafından yapılan trafik ve asayiş denetim kontrollerinde: uygulama yapan ekiplerimizi görüp Görkemli Çıkmaz Sokağa giren 44 P... plakalı araç sürücüsü Mücelli Caddesinde bulunan görevli trafik ekibimiz tarafından alınmış, şoför koltuğunda oturan A.K.'dan ehliyet ve ruhsat istenilmiş, sürücü evraklarını vermiş ardından alkol ölçümü yapılması amacıyla sürücüye alkolmetreyi üflemesi gerektiği ifade edilmiştir. Ancak araç sürücüsü sürücü belgesinin daha önce alkollü araç kullanmaktan dolayı geçici olarak geri alındığını ve bu sürenin yeni bittiğini ve sürücü belgesini trafik şubesinden yeni aldığını, tekrar alkolmetreye üfleme yaparsa sürücü belgesinin geri alınacağını, kendisinde alkol olmadığını bu nedenle cihaza üfleme yapmayacağını ekip görevlilerimize belirterek alkolmetreye üflemeyi kabul etmemiştir.

Görevlilerimiz tarafından sürücü A.K.'a Alkolmetre cihazına üflemediği takdirde yasalar gereği sürücü belgesinin geçici olarak 2 yıl süre ile geri alınacağı ve İdari Para Cezası tanzim edileceği bildirilmesine rağmen sürücü A.K.'in Alkolmetre cihazına üflemeyi red etmesi üzerine; görevlilerimiz tarafından Alkometre cihazından red çıktısı alınmış, 2918 sayılı KTK'nın 48/9 (Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır.) maddesi gereği MA seri 35034350 sıra numaralı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı tanzim edilmiş ve "Sürücü Belgesi Geri Alma Tutanağı" tanzim edilerek sürücü belgesi 2 yıl süreyle iptal edilmiş, Pol-net bilgisayar kayıtlarına veri girişi yapılmıştır.

Davacı; alkolmetre çıktısını ve trafik idari para cezası karar tutanağını imzalayarak işlemlere itiraz etmemiştir.

Davacı dava dilekçesinde alkollü olmaması sebebiyle ve alkolmetre cihazının çubuğunun değiştirilmediği iddiasıyla alkol ölçümünü kabul etmediğini beyan etmiştir. Ancak görevli ekiplerimiz tarafından yapılan alkol uygulamalarında; ölçüm çubuğu her uygulamada değiştirilmekte olup; Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından 2018 yılı içerisinde şubemize yaklaşık 100 bin adet ölçüm çubuğu gönderilmiştir. Bu nedenle davacının iddia etmiş olduğu alkolmetre cihazının ölçüm çubuğunun değiştirilmediği iddiası gerçeği yansıtmamaktadır. Kaldı ki davacı alkollü olmadığından emin ise cihaza üfleme yapabilirdi. Alkollü olmayan bir kişinin alkol ölçümünü reddetmesi hayatın olağan akışına aykırıdır.

Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından görevli ekiplerimize gönderilen yaka kamerası tarafından davacının görüntüsü alınmış; dilekçe ekimizde sunduğumuz CD kaydında da davacıya alkolmetre cihazını üflemeyi ret etmesinin hukuki sonuçlarının açıkça belirtildiği, davacının dilekçesinde ileri sürdüğü iddialarının gerçeği yansıtmadığı açıkça görülmektedir.

Dava konusu Valiliğimiz işlemi, Valiliğimizin yetki ve görevleri dahilinde olup, tesis edilen işlem yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönünden mevzuata ve hukuka uygun olarak gerçekleştirildiğinden iptal talebinin reddedilmesi gerekmektedir.

Diğer taraftan, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 27/2. Maddesine göre, yürütmenin durdurulması kararı verilebilmesi için; idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç ve imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi zorunludur. Yukarıda izah edilen nedenler ile usule ve hukuka uygun olarak yapılan işlemde anılan şartlar gerçekleşmediği için, yürütmenin durdurulması talebinin de reddedilmesi gerekmektedir.

HUKUKİ SEBEPLER: İYUK, Karayolları Trafik Kanunu, Karayolları Trafik Yönetmeliği ve ilgili mevzuat.

DELİLLER : Alkolmetre cihazı çıktısı, trafik idari para cezası karar tutanağı, geçici olarak sürücü belgesi geri alma tutanağı, sürücü belgesi iptal detayına ilişkin Pol-Net belge çıktısı, görevlilerimizin kullandığı yaka kamerası görüntü kaydı.

SONUÇ VE İSTEK : Hem yukarıda açıklanan, hem de sayın mahkemenizce re'sen dikkate alınacak nedenler ile Valiliğimiz aleyhine mahkemeniz nezdinde açılan davada, öncelikle yürütmenin durdurulması isteminin "REDDİNE" akabinde iptal isteminin "REDDİNE" karar verilerek mahkeme giderlerinin ve vekalet ücretinin davacı üzerinde bırakılmasını arz ve talep ederim." demek suretiyle bu şekilde karar verilmesini istemiştir.

MALATYA İDARE MAHKEMESİ: 25.04.2019 gün ve E:2018/1597, K:2019/496 sayı ile, "..... Dava; davacı tarafından, 10.12.2018 tarihinde yapılan polis denetiminde uyuşturucu ve uyarıcı madde ölçümü yaptırmadığından bahisle sürücü belgesinin 2 yıl geri alınmasına ilişkin Malatya Valiliği Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nün 10.12.2018 tarih ve 002294 sayılı işleminin iptali istemiyle açılmıştır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48. maddesinde, "Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri almış olan sürücüler ile alkollü olan sürücülerin karayolunda araç sürmelerinin yasak olduğu; uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılacağı; yapılan tespit sonucunda, 0,50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, fiili bir suç oluştursa bile, 700 Türk Lirası idari para cezası verileceği ve sürücü belgesinin altı ay süreyle geri alınacağı; hususi otomobil dışındaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırının 0,21 olarak uygulanacağı; alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan kişiye, son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde, ikinci defasında 877 Türk Lirası idari para cezası verileceği ve sürücü belgelerinin iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise, 1.407 Türk Lirası idari para cezası verileceği ve sürücü belgelerinin her seferinde beşer yıl süreyle geri alınacağı, sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması hâlinde belirtilen sürelerin, geçici alma süresinin bitiminde başlayacağı; yapılan tespit sonucunda, 1,00 promilin üzerinde alkollü olduğu tespit edilen sürücüler hakkında ayrıca Türk Ceza Kanunu'nun 179 uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükümlerinin uygulanacağı; hususi otomobil sürücüleri bakımından 0,50 promilin, diğer araç sürücüleri bakımından 0,20 promilin üzerinde alkollü olan sürücülerin trafik kazasına sebebiyet vermesi hâlinde, ayrıca Türk Ceza Kanunu'nun ilgili hükümlerinin uygulanacağı..." 48. maddenin 9. fıkrasında, "Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını

tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere 2000 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır." hükmüne, 48. maddenin 3. fıkrasında, "Kişinin yaralanmalı veya ölümlü ya da kollukça müdahil olunan maddi hasarlı trafik kazasına karışması hâlinde, ikinci fıkrada belirtilen muayeneye tabi tutulması zorunludur. Teknik cihaz ile yapılan ölçüme itiraz eden veya bu cihaz ile ölçüm yapılmasına müsaade etmeyen bu sürücüler, en yakın adli tıp kurumuna veya adli tabipliğe veya Sağlık Bakanlığına bağlı sağlık kuruluşlarına götürülerek uyuşturucu veya uyarıcı madde ya da alkol tespitinde kullanılmak üzere vücutlarından kan, tükürük veya idrar gibi örnekler alınır. Bu işlem bakımından 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 75 inci maddesi hükümleri, beşinci fıkrası hariç olmak üzere uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; 10.12.2018 günü Mücelli Caddesi civarında yapılan trafik kontrolünde 44 P... plaka sayılı araç sürücüsü olan davacıya alkol testi yapılmak istendiği ancak davacının alkol metreye üflemeyi reddetmesi nedeniyle 2918 sayılı Kanunun 48/9. maddesi uyarınca "sürücü belgesi geri alma tutanağı" tanzim edilerek sürücü belgesinin 2 yıl süreyle geri alınması üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Uyuşmazlıkta her ne kadar davacı tarafından, alkollü olmadığı için kontrol ve teknik cihaz kullanımını kabul etmeme gibi bir durumun olmadığı, cihazın ağız kısmını değiştirmediklerinden üflemediği iddia edilmiş ise de, alkolmetre cihazından alınan ret sonucuna davacı tarafından imza atıldığı, öte yandan davalı idare tarafından savunma ekinde gönderilen CD görüntülerinin incelenmesinden; davacının dava dilekçesinde belirttiği gibi cihazın ağız kısmına yönelik bir iddia-sının olmadığı, denetimi gerçekleştiren görevli polis memurunun davacıyı cihazı üflemesi gerektiği konusunda defalarca kez uyarmasına rağmen davacı tarafından cihazın üflenmediği anlaşılmaktadır.

Bu durumda; davacının 2918 sayılı Yasanın 48. maddesinin 9. fıkrası uyarınca alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmediği sabit olup bu fiiline karşılık 2918 sayılı Kanunun 48. maddesinin 9. fıkrası uyarınca trafik görevlilerince yapılmak istenilen teknik cihazla (alkolmetre) alkol kontrolünü yaptırmadığı gerekçesiyle 2 yıl sürücü belgesinin geçici geri alınmasına ilişkin 10.12.2018 tarih ve 002294 sayılı işlemde hukuka aykırılık bulun-mamaktadır.

1- Açıklanan nedenlerle; davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan 214,90-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 1.362,00-TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, posta ücreti avansından artan kısmın kararın kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, bu kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içerisinde Gaziantep Bölge İdare Mahkemesine istinaf yolu açık olmak üzere, 25/04/2019 tarihinde oybirliğiyle karar verildi." şeklinde karar vermiş, verilen karar istinaf başvurusunda bulunulmadığından 16.06.2019 tarihinde kesinleşmiştir.

II- Davacı A.K. 20.12.2018 günlü dava dilekçesinde, "TALEP KONUSU: Davalı Malatya Valiliği Emniyet Müdürlüğü Malatya Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünün 10.12.2018 tarih ve Seri No: MA ve Sıra No:35034360 nolu Trafik İdari Para Cezası karar Tutanağının İPTALİNE karar verilmesi talebidir.

İZAHI: Ben 10.12.2018 tarihinde saat 00.02 sularında Cevherizade Mahallesinden Görkemli çıkmaz Sokağında ikamet etmekte olan kuzenimin evine seyir halinde iken sokağın çıkmaz sokak olması nedeni ile aracımı uygun bir yere park ettim. Araçtan indim. O sırada çıkmaz sokağa kaçan bir şüpheliyi yakalayan polisler geliyordu ve benden sürücü belgemi ve aracımın ruhsatını istediler.

Benim aracımın muayenesi olmadığı için ruhsatımı vermemek için ricada bulundum. Bana alkol testi yapacaklarını söylediler. Beni uygulama noktasına götürmeden alkol metre cihazına üfle-memi istediler. Bende alkol metre cihazının ağız kısmını değişmediklerini, bu nedenle alkol metre cihazına üflemeyeceğimi söyledim. Bu durum üzerine polis memuru bana yüksek sesle ve hakaret eder şekilde "Üfleyeceksin" diyerek bağırdı. Ben de bu muamele üzerine bir anlık hiddete kapıldım ve cihaza üflemedim. Aracımı bağlayacaklarını söylediler. Ben daha sonra üflemek istedim. Ancak Kabul etmediler ve alkol almadığımı söylememe rağmen kanaat getirmediklerinden hakkımda ceza tutanak-larını tanzim ettiler.

Bana tanzim ettikleri tutanağı imzalamamı ve alkol almayan ehliyetli birisini çağırdığım takdirde aracımı iade edeceklerini; İmza atmadığım takdirde sürücü belgemi iki yıl süre ile geri alacaklarını söylediler. Ben arkadaşımı aradım. Tutanağı imzalamak zorunda kaldım. Sürücü belgeme el koydular. Gelen arkadaşıma aracı teslim ettiler.

Ben tutanağı imzalamadan evvel alkol almadığımı, alkolmetre cihazında üflenen kısmı değiştirmediklerinden üfürmediğimi söyledim. Ancak daha sonra bana üfletmediler.

Ben de tutanağı imzalayıp aracımı teslim aldıktan hemen sonra en yakın olan Malatya Eğitim ve Araştırma hastanesine gittim. 10.12.2018 tarihinde saat 00.42. sularında gittim. Yarı aradan yaklaşık 40.00 dakika geçmişti. Hastanede kan alınmak suretiyle ve ayrıca üflemek suretiyle yapılan kan testi sonucunda alkollü olmadığım tespit edilmiştir.

Buna dair 10.12.2018 tarih ve 727576/315145036 /A2866130 Protokol/Dosya/ işlem nolu ve Uzman doktor tarafından tanzim edilen rapor sureti dilekçem ekinde sunulmuştur.

Ben görevlilere alkol almadığımı söylememe rağmen hakkımda Sürücü Belgesi geri alma tutanağı düzenlenmiş ve B sınıfı sürücü belgeme 2 Yıl süre ile el konulmuş ve toplam 3.104.00.-TL. para cezası da yazılmış olup işbu idari para cezası işlemi usul ve yasaya aykırıdır. Şöyle ki;

Ben kontrol sırasında alkol almadığımı, dini duygularıma saygılı olduğumu ve beni hastaneye götürüp kan tahlili yapılmak sureti ile alkol tespiti yapılmasını söylediğim halde, bu yasanın kalktığını, beni hastaneye götüremeyeceklerini söylediler. Haksız olarak tarafıma ceza yazarak sürücü belgemi almışlardır.

Hakkımda düzenlenen Sürücü belgesi geri alma tutanağına havi idari işlemi kabul etmiyorum. Hakkımda hukuka aykırı işlem gerçekleştirilmiştir. Ben alkol almamama ve cihaza üflemememe rağmen, hakkımda alkollü raporu düzenlenmiş ve haksız olarak sürücü belgeme el konulmuştur.

Belirttiğim gibi ben alkollü değildim. Bu husus Araştırma Hastanesinde yapılan muayene sonucu düzenlenen raporda da açık olarak bellidir. Ancak polisler görev ve yetkilerini kötüye kullanarak alkol metre cihazına üflememi kabul etmemişlerdir. Hakkımda düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutanağına havi işlemi de hukuka aykırıdır.

Hukuk Genel Kurulunun 07.04.2004 tarih, E.11-217/212 sayılı içtihadında "Karayolları Trafik Kanununda alkollü içki alınmış olması nedeniyle güvenli araç sürme yeteneklerini kaybetmiş kişilerin karayolunda araç sürmeleri yasaklanmış olmakla birlikte, yasaklama yetkisi yönetmeliğe bırakılmış olduğundan, Karayolları Trafik Yönetmeliğinde salt 0.50 promil üstünde alınan alkol miktarına göre araç kullanma yasağı getirilmesinin yasal dayanağı bulunmamaktadır. Geçersiz yönetmelik hükümlerinin, yasaya aykırı bir şekilde genel şart olarak kabulü de mümkün değildir." Şeklindeki kararı karşısında ehliyetime suç işlediğim konusunda peşin hüküm verilmiş gibi el konul-ması kabul edilemez.

Öte yandan 18.07.1997 gün ve 23053 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 97. maddesinde de; ...Alkollü içki almış olarak araç kullandığı tespit edilen araç sürücülerinden kanlarındaki alkol miktarı 0.50 promilin üstünde olanların araç kullanamayacakları, alkollü içki almış sürücülerin ve kanlarındaki alkol miktarının cihazla ölçüleceği, cihazla yapılan tespite sürücünün itiraz etmesi halinde, kanındaki alkol miktarının belirlenmesi için, bu konuda eğitilmiş ve kan almaya yetkili kılınmış personel tarafından kan alınarak, tahlil için polis kriminal laboratuarına gönderileceği, polis kriminal laboratuarlarında tahlilin mümkün olmaması halinde, sürücü kanındaki alkol miktarının tespiti için Adli Tıp Merkezine ve Sağlık Bakanlığına bağlı tahlil yapabilecek teknik ve tıbbi imkanlara sahip olan en yakın sağlık kuruluşlarına gönderileceği, kandaki alkol miktarının teknik cihazla ve kan alınarak laboratuarda tespit imkanlarının bulunmadığı hallerde, alkollü olarak araç kullanıldığı tespit edilen sürücülerin en yakın resmi sağlık kuruluşuna sevk edilerek, bu kurum hekimi tarafından rutin alkol muayenesinden geçirileceği" belirtilmiştir.

Hakkımda düzenlenen idari para cezasını kabul etmiyorum. Hakkımda hukuka aykırı işlem gerçekleştirilmiştir. Alkollü olmamama rağmen, hakkımda alkollü raporu düzenlenmiş ve haksız olarak sürücü belgeme el konulmuş ve davaya konu idari para cezası yazılmıştır.

Sürücü belgemin alınmasını ve idari para cezasını gerektirecek derecede alkollü bir durumumda mevcut değildir. Bu hususu trafik ekibine söylememe rağmen haksız yere ceza kesip ehliyetimi almışlardır. Hakkımda düzenlenen para cezası tutanağı ve ehliyetimin geri alınması işlemi de hukuka aykırıdır.

Malatya Devlet hastanesinde yapılan muayene sonucu düzenlenen raporda alkollü olmadığım tespit edilmiştir.

Hakkımda düzenlenen idari para cezasına havi idari işlemleri kabul etmiyorum. Hakkımda hukuka aykırı işlem gerçekleştirilmiştir. Alkollü olmamama rağmen, hakkımda alkollü raporu düzenlenmiş ve haksız olarak ceza yazılıp sürücü belgeme el konulmuştur.

Ben Özel bir şirkette asgari ücretle işçi olarak görev yapmaktayım. Ben bekarım. Asgari ücretle çalışmaktayım. Bakmakla yükümlü olduğum aile efradım vardır. Ben ailemin nafakasını çalışarak sağlamaya çalışmaktayım. Benim başka bir gelirim de bulunmamaktadır. Tüm bu gerçeklere karşın ehliyetime hukuka aykırı bir şekilde 2 yıl süre ile el konulduğu gibi işbu idari para cezasının yazılmış olması nedeniyle işlerimde ve ailemin nafakasını temin etmekte aksamalar kaçınılmaz olarak yaşanacaktır. Bu durum benim ve aile efradımı mağdur ederek telafisi imkansız zararların doğmasına yol açacaktır.

Verilen cezalar gerçeğe uygun olmadığı gibi adil olmayıp hakkaniyet kurallarına da aykırı ve keyfi cezalardır.

Bu nedenle tarafıma verilen idari para cezasının iptaline karar verilmesi için işbu davanın açılması gereği hasıl olmuştur.

DELİLLER : Trafik İdari Para Cezası Tutanağı, Sürücü belgesi geri alma tutanağı, alkol raporu, bilirkişi incelemesi, 2918 sayılı Yasa, ilgili Trafik Yasası, emsal Yargıtay İçtihatları, İlgili mevzuat ve her türlü yasal kanıt.

SONUÇ VE İSTEM: İşbu dava dilekçemin kayıt ve kabulü ile: Yukarıda kısaca sunduğum, yargılama sırasında belli olacak ve resen nazara alınacak nedenlerden dolayı :

Malatya Valiliği Emniyet Müdürlüğü Malatya Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünün 10.12.2018 tarih ve Seri No: MA ve Sıra No:35034360 nolu Trafik İdari Para Cezası karar Tutanağının İPTALİNE karar verilmesini saygı ile arz ve talep ederim. 20.12.2018

EKİ :(……...)

NOT : Sürücü Belgemin İadesi için 10.12.2018 tarihinde Malatya İdare Mahkemesine dava açtım ve yukarıda belirttiğim delillerin asıllarının tümü işbu İdare Mahkemesi dosyası arasında mevcuttur. " demek suretiyle adli yargı yerine başvurmuştur.

Davalı Malatya Valiliği Emniyet Müdürlüğü 17.04.2019 tarihli cevap dilekçesinde, "İl merkezinde trafiğin aksamaması, sürücülerin can ye mal güvenliğinin tehlikeye düşmemesi adına etkin bir şekilde devam eden kontrollerimiz doğrultusunda 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, "Emniyet Genel Müdürlüğü Merkez, Bölge, İl ve İlçe Trafik Kuruluşları Görev ve Yetkileri" başlıklı 5. maddesinde yer alan "Trafik suçu işleyenler hakkında tutanak düzenlemek, gerekli işlemleri yapmak ve takip etmek" hükmü gereğince;

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48.maddesi;

1.bendinde "Uyuşturucu veya uyarıcı maddeleri almış olan sürücüler ile alkollü olan sürücülerin karayolunda araç sürmeleri yasaktır."

2.bendinde "Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılır."

5.bendinde "Yapılan tespit sonucunda, 0.50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, fiili bir suç oluştursa bile, 1002 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi altı ay süreyle geri alınır. Hususi otomobil dışındaki araçları alkollü olarak kullanan sürücüler bakımından promil alt sınırı 0.21 olarak uygulanır. Alkollü olarak araç kullanma nedeniyle sürücü belgesi geri alınan kişiye, son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde; ikinci defasında 1256 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri iki yıl süreyle, üç veya üçten fazlasında ise, 2018 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgeleri her seferinde beşer yıl süreyle geri alınır. Sürücü belgelerinin herhangi bir nedenle geçici olarak geri alınmış olması hâlinde belirtilen süreler, geçici alma süresinin bitiminde başlar."

7.bendinde "Hususi otomobil sürücüleri bakımından 0.50 promilin, diğer araç sürücüleri bakımından 0.20

promilin üzerinde alkollü olan sürücülerin trafik kazasına sebebiyet vermesi hâlinde, ayrıca Türk Ceza Kanununun ilgili hükümleri uygulanır."

9.bendinde "Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere 2869 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır."

11.bendinde "Alkollü olarak araç kullanması nedeniyle son ihlalin gerçekleştiği tarihten itibaren geriye doğru beş yıl içinde sürücü belgeleri ikinci defa geri alınan sürücüler Sağlık Bakanlığınca, usul ve esasları İçişleri, Millî Eğitim ve Sağlık Bakanlıklarınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilen sürücü davranışlarını geliştirme eğitimine; üç veya üçten fazla geri alınan sürücüler ise psiko-teknik değerlendirmeye ve psikiyatri uzmanının muayenesine tabi tutulurlar."

12.bendinde "Sürücü belgelerinin geçici geri alma işlemleri bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır."

13.bendinde "Bu madde hükümlerine göre geri alınan sürücü belgesinin iade edilebilmesi için; ilgili kişi hakkında trafik kurallarına aykırılık dolayısıyla bu Kanun hükümlerine göre verilmiş olan idari para cezalarının tamamının tahsil edilmiş olması; uyuşturucu veya uyarıcı madde alması nedeniyle sürücü belgesi geri alınanların ayrıca sürücü olmasında sakınca bulunmadığına dair resmi sağlık kurumlarından alınmış sağlık kurulu raporunun ibraz edilmesi şarttır."

14.bendinde "Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin tespiti için kullanılacak teknik cihazların sahip olacağı asgari koşullar ile diğer usul ve esaslar yönetmelikte gösterilir." Hükümleri mevcuttur.

10.12.2018 günü Cevherizade Mahallesi Özden Sokak Mücelli Caddesi Şıroğlu Sokak ve Emeksiz Caddesi Kök Mobilya önünde 4 ekip tarafından yapılan trafik ve asayiş denetim kontrollerinde uygulama yapan ekiplerimizi görüp Görkemli Çıkmaz Sokağa giren 44 P... plakalı araç sürücüsü Mücelli Caddesinde bulunan görevli trafik ekibimiz tarafından alınmış şoför koltuğunda oturan isminin A.K. olduğunu söyleyen sürücüden ehliyet ve ruhsat istenilmiş sürücü evraklarını vermiş ardından alkol ölçümü yapılması amacıyla sürücüye alkolmetreyi üflemesi gerektiği ifade edilmiş ancak araç sürücüsü sürücü belgesinin alkolden alındığını ve süresinin yeni bittiğini sürücü belgesini trafik şubesinden yeni aldığını tekrar alkolmetreye üfleme yaparsam sürücü belgemin geri alınacağını kendisinde alkol olmadığını cihaza üfleme yapmayacağını ekip görevlilerimize belirterek alkolmetreye üflemeyi kabul etmemiştir.

Görevlilerimiz sürücü A.K.'a Alkolmetre cihazına üflemediği takdirde yasalar gereği sürücü belgesinin geçici olarak 2 yıl süre ile geri alınacağı ve İdari Para Cezası tanzim edileceğini bildirilmesine rağmen sürücü A.K.'in Alkolmetre cihazına üflemeyi red etmesi üzerine görevlilerimiz tarafından Alkometre cihazından red çıktısı alınmış, 48/9 maddesinden MA seri 35034360 sıra numaralı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı tanzim edilmiş, Sürücü Belgesi Geri Alma Tutanağı" tanzim edilerek Ölçüm reddinden dolayı 2 yıl süreyle iptal edilmiş, Pol- net bilgisayar kayıtlarına veri girişi yapılmıştır.

Yukarıda açıklaması yapıldığı üzere görevlilerimiz tarafından araç sürücülerinin alkollü olarak araç kullanıp kullanmadıklarının tespiti amacıyla yasalar gereği Alkolmetre cihazı ile kontroller yapılmaktadır. Sürücülerin alkol veya uyuşturucu kullanıp kullanmadıkları ancak Alkolmetre cihazına üfledikleri̇nde belli olacaktır. Ayrıca sürücü alkolsüz olduğundan bu kadar emin ise cihaza üfleme yapabilirdi. Muteriz her ne kadar yapılan işleme itiraz etmiş olsa da muterize ait işlem incelenmiş herhangi bir eksiklik ya da yanlışlık görülmemiş olup muterizin olay günü yapılan işlemi imzası ile itiraz etmeden tebellüğ etmiş olduğu da görülmektedir.

Muteriz iddialarında alkollü olmaması hasebiyle ve alkolmetre cihazının çubuğunun değiştirilmediği iddiasıyla ölçümü kabul etmediğini beyan etmiştir ancak alkollü olmayan birinin bu tür bir durumda bu hakkını feragat etmesi şüpheye aşikardır. Görevli ekiplerimiz tarafından yapılan alkol uygulamalarında ölçüm çubuğu her sürücüde değiştirilmekte olup Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından 2018 yılı içerisinde şubemize yaklaşık 100 bin adet ölçüm çubuğu gönderilmiş olup sürücünün iddiası olan ölçüm çubuğunun değiştirilmediği gerçeği yansıtmamakta olup cezanın iptali maksadıyla itirazcı tarafından hayatın olağan akışına uygun olmayan iddialarda bulunulduğu anlaşılmıştır. Görevli ekibimizin de vermiş olduğu bilgide böyle bir konunun olmadığını sürücünün sürücü belgesinin yeniden alınmaması için üfleme yapmayacağını belirtmiştir.

Ayrıca itirazcı, Malatya Eğitim Hastanesine giderek alkol testi yaptırdığını alkollü olmadığına dair raporun olduğunu belirtmiş olup sürücü A.K.'a 48/5 maddesinden (Alkollü iken araç kullanmak) işlem yapılmadığı, 48/9 maddesinden (Alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla kollukça teknik cihaz kullanımını kabul etmemek) işlem yapılmıştır. Sürücü A.K. 2 (iki) yıl gibi uzun bir süre ehliyetinin alınmasının ceza adaletine aykırı olduğunu iddia etse de bu tamamen kişisel kanısıdır yapılan işlem kanunlar ile belirlenmiş olup kişisel yorumlara yer bırakılmamıştır. Ehliyetinin alınmış olmasının kendisi ile birlikte ailesini etkilediğini iddia etmektedir ancak eylemlerden şahıslar sorumludur ve sonuçlarını düşünerek hareket etmek zorundadır tüm bireyler.

Muterizin kendini cezai işlemden kurtarmak için başvurmuş olduğu yol kanun ve kaidelere uymamaktadır. Muterizin isnatları gerçekle uyuşmamaktadır ve uygulamanın ne şekilde yapılacağına kişilerin karar vermesi söz konusu olmayıp Polis Memurları yaptıkları uygulama her ne ise ona göre bir yol izlemektedirler. Bahse konu uygulama alkol uygulaması olması hasebiyle görevli memurlar şahsa alkolmetre cihazını uzatıp üflemesi gerektiğini beyan etmişler şahsın üfleme yapmaması durumunda yapılacak olan işlemi açık ve net olarak ifade etmişlerdir. Sürücü belgesine haiz her vatandaş kuralları ve kaideleri bilmek ve uymakla yükümlüdürler. Polis memurları görevlerini gerektiği şekilde ifa etmiş olup yasalara ve mevzuata uymayan hiçbir işlem yapmamışlar. Trafik ekipleri gün boyunca şehrin muhtelif yerlerinde toplum huzuru ve güvenliği amaçlı uygulamalarına devam etmekte olup bahse konu günde aynı şekilde uygulamalarını yaparak görev ifa etmektedirler. Tanzim edilen Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağının iptal edilmesi maksadıyla İtirazcı tarafından hayatın olağan akışına uygun olmayan iddialarda bulunulduğu anlaşılmıştır.

Ekte ibraz edildiği üzere Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından gönderilen yaka kamerası tarafından görüntüsü alınmış, CD kaydında bulunan video görüntüleri itirazcının iddiası gerçekleri yansıtmamakta olup kendisine üflemeyi ret etmesi sonucunda olacaklar hem sözle ifade edilmiş hem de video ile kayıt edilmiştir.

Ayrıca itirazcının Malatya İdare Mahkemesi nezdinde 2018/1597 esasına kayden açılan davada anılan Mahkemece 31.01.2019 tarihli …."yürütmenin durdurulması isteminin reddine"... Dair karar verilmiş olup dava derdesttir.

HUKUKİ NEDENLER: 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu, Karayolları Trafik Yönetmeliği ve ilgili mevzuat.

DELİLLER : Trafik İdari Para Cezası tutanağı, işlemle ilgili tutanaklar

SONUÇ VE İSTEM : İstenilen bilgi ve belgeler yazımız ekinde gönderilmiş olup, tesis edilen işlem mevzuat ve yasa çerçevesinde olduğundan, hukuka aykırı bir işlem bulunmamaktadır. Bu nedenlerle itirazın reddine ve vekâlet ücretinin karşı tarafa yükletilmesine karar verilmesini arz ve talep ederim." denilmiştir.

MALATYA 1. SULH CEZA HAKİMLİĞİ:02.05.2019 gün ve D.İş:2018/4517, K:2018/4517 sayı ile, "Dosya üzerinden yapılan inceleme sonucunda; başvuru konusu idari yaptırıma itirazın değerlendirilmesinin, hakimliğimizin görev ve yetkisi kapsamında olduğu, başvurunun süresinde yapıldığı, başvuru konusu idari yaptırım kararının mahkememizce incelenecek kararlardan olduğu anlaşılmakla; itiraz dilekçesi, ilgili kamu kurumuna tebliğ edilmiş olup, kamu kurumunun cevap dilekçesi, tarafların sunduğu bilgi ve belgeler, idari yaptırım karar tutanağı ve tüm dosya kapsamı incelenerek;

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

Başvuru konusu itiraz edene sürücü belgesiz araç kullanmak- kullandırmak aracın muayenesini yaptırmamak kabahatinin işlendiğinden bahisle düzenlenen idari yaptırıma ilişkindir.

Başvuran itiraz dilekçesinde özetle; 44 PC... plakalı kamyonetin muayenesinin yaptırmadığını, alkolmetreye üflemeyeceğini ve hastanede kontrolünü yaptıracağını belirterek idari yaptırımın kaldırılmasını talep etmiştir.

İlgili idare cevabi yazısında itiraza konu 44 PC... plakalı kamyonetin muayenesini yaptırmadığını, alkolün kanundaki miktarını tespiti amacıyla, kollukça teknik cihaz kullanımını kabul etmemekten idari yaptırım uygulandığını, uygulanan yaptırımın yasaya uygun olduğunu belirterek itirazın reddini talep etmiştir.

İlgili yasal mevzuat, somut olay ve tüm dosya kapsamı bir arada değerlendirildiğinde;

İtiraza konu araç ile ilgili olarak itiraz edenin alkolün kandaki miktarını tespit etmek amacıyla kollukça teknik cihaz kullanımını kabul etmemek ve aracın zorunlu trafik sigortasını yaptırmadığından bahisle itiraza konu idari yaptırım tutanağının düzenlendiği,

İlgili idare cevabi yazısının ve tutanağın içeriğinde; 44 P... plakalı kamyonetin muayenesinin yaptırılmadığı ve itiraz edenin alkollü araç kullandığının tespit edildiği, itiraz edenin Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesinden alınan 10/12/2018 tarihli raporunda numune kabul saatinin aynı gün saat 00:47:31 olduğu ancak raporda 3,68 promil alkollü olduğu anlaşılmakla alkollü araç kullanmaya dair itirazının kabulüne; aracın zorunlu trafik sigortasını yaptırmadığından bahisle itiraza konu idari yaptırım tutanağına göre aracın muayenesinin yaptırılmadığının sabit olduğu, bu durumun itiraz edenin beyanlarında da ikrar edildiği, ayrıca polis (Jandarma) memurlarınca düzenlenen tutanak aksi sabit oluncaya kadar geçerli olan resmi belgelerden olduğu, tutanağın aksini ispat edecek herhangi bir delil, belge, fotoğraf, kamera kaydı vs delil ibraz edilemediği, bu kapsamda kabahatin işlendiğinin sabit olduğu anlaşılmakla itirazın reddine karar verilerek aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

KARAR: (Gerekçesi Yukarıda Açıklandığı Üzere);

İtirazın Kısmen Kabulü Kısmen Reddi İle;

a) Malatya Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce düzenlenen 10/12/2018 tarih ve MA - 35034360 seri sayılı Trafik cezası ile 2918 sayılı KTK'nın 48/9. Maddesi uyarınca düzenlenen alkolün kandaki miktarını tespit etmek amacıyla kollukça teknik cihaz kullanımını kabul etmemek nedeniyle düzenlenen idari para cezasının ve 10/12/2018 tarih ve sıra 44-002294 seri sayılı geçici olarak sürücü belgesi geri alma tutanaklarına yönelik başvurunun KABULÜ ile İDARİ YAPTIRIM KARARLARININ KALDIRILMASINA,

b) Malatya Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce düzenlenen 10/12/2018 tarih ve MA - 35034360 seri sayılı Trafik cezası ile 2918 sayılı KTK'nın 34/A Maddesi uyarınca düzenlenen Muayenesi yapılmamış bir araçla trafiğe çıkmak nedeniyle düzenlenen idari para cezasına yönelik başvurunun REDDİNE,

Kararın başvuran vekiline ve kararına itiraz edilen kuruma tebliğine,

İtiraz edilen kurum Malatya Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü kendisini avukat aracılığı ile temsil ettirdiğinden karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca 235,00 TL vekalet ücretinin itiraz edenden alınarak itiraz edilen kuruma verilmesine,

1 adet gideri 14 TL ile dosyanın kararı çıkması ile yapılacak giderlerle birlikte 20,00 TL'nin üzeri olması halinde giderlerin muterizden tahsili ile hâzineye gelir kaydına,

Dair; dosya üzerinden ve tarafların yokluğunda Kabahatler Kanunu'nun 28/son maddesi gereğince itiraza konu idari para cezasının miktarı itibariyle KESİN olmak üzere dosya üzerinden yapılan inceleme sonunda karar verildi. " şeklinde karar vermiştir.

III-UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNDEN İSTEK: Davalı kurum vekili 11.10.2019 tarihli dilekçesi ile, "…. Davacı; 10.12.2018 tarihinde yapılan denetimlerde alkolmetre cihazını üflememesi sebebiyle sürücü belgesinin 2 yıl süre ile geri alınmasına ve trafik idari para cezası verilmesine ilişkin Malatya Valiliği Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü işleminin iptali istemiyle müvekkil kurum aleyhine, Malatya İdare Mahkemesi'ne 2018/4517 E. sayısıyla iptal davası açmış ve ilgili mahkeme 25.04.2019 tarihli 2018/1597 E., 2019/496 K. sayılı kararıyla " uyuşmazlıkta her ne kadar davacı tarafından, alkollü olmadığı için kontrol ve teknik cihaz kullanımını kabul etmeme gibi bir durumun olmadığı, cihazın ağız kısmını değiştirmediklerinden üflemediği iddia edilmiş ise de, alkolmetre cihazından alınan ret sonucuna davacı tarafından imza atıldığı, öte yandan davalı idare tarafından savunma ekinde gönderilen CD görüntülerinin incelenmesinden; davacının dava dilekçesinde belirttiği gibi cihazın ağız kısmına yönelik bir iddiasının olmadığı; denetimi gerçekleştiren polis memurunun davacıyı cihazı üflemesi gerektiği konusunda defalarca uyarmasına rağmen davacı tarafından cihazın üflenmediği anlaşılmaktadır. Bu durumda; davacının 2918 sayılı Kanunun 48/9. maddesi uyarınca,

alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmediği sabit olup, bu fiiline karşılık 2918 sayılı Kanunun 48/9. Fıkrası uyarınca trafik görevlilerince yapılmak istenilen alkolmetre ile alkol kontrolünü yaptırmadığı gerekçesi ile 2 yıl sürücü belgesinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır."gerekçesiyle davanın reddine yönelik karar vermiştir.

Davacı aynı işlemin iptali istemiyle Malatya 1. Sulh Ceza Hakimliği'ne 2018/4517 D.İ., numarası ile itiraz etmiş, Malatya 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 02.05.2019 tarihli kararında " itiraz edenin Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nden alınan sağlık raporunda 3,68 promilli alkollü olduğu anlaşılmakla" kollukça düzenlenen idari para cezasının ve geçici olarak sürücü belgesinin kaldırılmasına kesin olarak karar vermiştir

Uyuşmazlık Mahkemesi Kanunu'nun 24. Maddesine göre tarafları, konusu ve sebebi aynı olan ve kesinleşen çelişik kararların bulunması durumunda, hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunduğu için hüküm uyuşmazlığının oluştuğu gösterilmektedir.

Yukarıda açıkladığımız sebeplerle ortaya çıkan uyuşmazlığın giderilmesi için işbu durumun Uyuşmazlık Mahkemesi'ne sunulması gerekmektedir.

HUKUKİ SEBEPLER: Uyuşmazlık Mahkemesi Kanunu ve ilgili sair mevzuat.

SONUÇ VE İSTEK : Yukarıda arz ve izah edilen sebeplerle Malatya İdare Mahkemesi'nin 25.04.2019 tarihli 2018/1597 E., 2019/496 K. sayılı "davanın reddine" ilişkin kesinleşen kararı ile Malatya 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin 02.05.2019 tarihli 2018/4517 D.İ., 2018/4517 K. sayılı "itirazın kabulü" ne yönelik kesinleşen kararı arasındaki hüküm uyuşmazlığının giderilmesini müvekkil idare adına vekaleten arz ve talep ederim." demek suretiyle ortaya çıktığını ileri sürdüğü bu hüküm uyuşmazlığının 2247 sayılı Kanunun 24. maddesi uyarınca çözümlenmesi istemiyle Uyuşmazlık Mahkemesine başvuruda bulunmuştur.

Başkanlıkça, 2247 sayılı Yasanın 24. ve 16. maddelerine göre ilgili Başsavcıların yazılı düşün-celeri istenilmiştir.

DANIŞTAY BAŞSAVCISI: 18.02.2020 gün ve E:2020/21 sayı ile,"….İNCELEME:1- Davacı tarafından, 10/12/2018 tarihinde yapılan polis denetiminde alkol ölçümü yaptırmadığından bahisle sürücü belgesinin 2 yıl geri alınmasına ilişkin 002294 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davada Malatya İdare Mahkemesinin 25/04/2019 gün ve E:2018/1597, K:2019/496 sayılı kararıyla; "davacının, 2918 sayılı Kanunun 48. maddesinin 9. fikrası uyarınca trafik görevlilerince yapılmak istenilen teknik cihazla (alkolmetre) alkol kontrolünü yaptırmadığı gerekçesiyle sürücü belgesinin 2 yıl süreyle geçici olarak geri alınmasına ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı" gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, söz konusu karar istinaf başvurusunda bulunulmadığından 16/06/2019 tarihinde kesinleşmiştir.

2-Davacı tarafından alkollü olarak araç kullanmaktan dolayı 3.104,00 TL idari para cezası verilmesine ilişkin 35034360 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davada Malatya 1. Sulh Ceza Mahkemesinin 02/05/2019 gün ve Değişik İş No:2018/4517 sayılı kararıyla; "davacının cihazın ağız kısmını değiştirmedikleri için alkolmetreyi üflemeyi kabul etmediği, ancak aynı gün Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesinden aldığı raporda yasal sınır olan 0,50 promilin altında alkollü olduğu" gerekçesiyle idari para cezası ve sürücü belgesi geri alma tutanaklarına dair başvurularının kabulü ile idari yaptırım kararlarının kaldırılmasına karar verilmiş ve kesinleşmiştir.

USULE İLİŞKİN İNCELEME:

İdari ve adli yargı kararları arasında oluştuğu ileri sürülen hüküm uyuşmazlığının çözümü için; öncelikle hüküm uyuşmazlığının oluşup oluşmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 2592 sayılı Kanun ile değişik 24'üncü maddesinin birinci fikrasında, "1 inci maddede gösterilen yargı mercilerinden en az ikisi tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir." hükmü yer almaktadır.

Anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a)Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli, idari veya askeri yargı mercilerinden en az ikisi tarafından verilmesi,

b)Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c)Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d)Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e)Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması,

Koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinden, ortada adli ve idari yargı yerlerince verilmiş ve kesinleşmiş kararlar bulunduğu; her iki kararda da davanın esasının hükme bağlandığı anlaşılmıştır.

Hüküm uyuşmazlığına konu Malatya İdare Mahkemesi kararında, 10/12/2018 günü 44 P... plaka sayılı aracı ile davacının uygulama noktasında durdurulduğu ve alkolmetreye üflemediği gerekçesiyle sürücü belgesine 2 yıl süreyle el konulmasına ilişkin işleme karşı açılan dava reddedilmiş, Malatya 1. Sulh Ceza Mahkemesi ise hem davacının dava konusu ettiği idari para cezasını, hem de dava konusu etmediği sürücü belgesine el koyma işlemlerini iptal ederek ortadan kaldırmıştır. Görüldüğü üzere, her iki mahkemenin netice itibari ile vardığı nokta birbirinden farklıdır. Malatya 1. Sulh Ceza Mahkemesi kararıyla, davacının aracıyla kaza yaptığı esnada alkollü olduğunun ispatlanamadığı gerekçesiyle işlemlerin iptal edilmesine karşın, İdare Mahkemesi kararıyla ise kaza anında davacının alkollü olduğunun tespitli olduğu belirtilerek açılan davanın reddedildiği anlaşılmakla, İdare Mahkemesi ile Sulh Ceza mahkemesi kararları arasında oluşan çelişki nedeni ile taraflar yönünden hakkın yerine getirilmesinin olanaksız hale geldiği, bu duruma göre, söz konusu adli ve idari yargı kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü gerekmektedir.

HÜKÜM UYUŞMAZLIĞININ ESASININ İNCELENMESİ:

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48. Maddesinin 1.fikrasında, uyuşturucu veya keyif verici maddeleri almış olanlar ile alkollü olan sürücülerin kara yolunda araç sürmelerinin yasak olduğu, 2.fikrasında uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla kollukça teknik cihazlar

kullanılacağı, teknik cihazların sahip olacağı asgari koşullar ile diğer usul ve esasların yönetmelikte gösterileceği, 5. fikrasında ise yapılan tespit sonucunda, 0,50 promilin üzerinde alkollü olarak araç kullandığı tespit edilen sürücüler hakkında, fiili bir suç oluştursa bile, 700 Türk Lirası idari para cezası verileceği ve sürücü belgesinin altı ay süreyle geri alınacağı, 12.fikrasında sürücü belgelerinin geçici geri alma işlemlerinin bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılacağı, 13.fikrasında bu madde hükümlerine göre geri alınan sürücü belgesinin iade edilebilmesi için; ilgili kişi hakkında trafik kurallarına aykırılık dolayısıyla bu Kanun hükümlerine göre verilmiş olan idari para cezalarının tamamının tahsil edilmiş olması; uyuşturucu veya uyarıcı madde alması nedeniyle sürücü belgesi geri alınanların ayrıca sürücü olmasında sakınca bulunmadığına dair resmi sağlık kurumlarından alınmış sağlık kurulu raporunun ibraz edilmesinin şart olduğu, 14. fikrasında ise alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin tespiti için kullanılacak teknik cihazların sahip olacağı asgari koşullar ile diğer usul ve esasların yönetmelikte gösterileceği hükme bağlanmış; Trafik kazalarına karışanlar ile ilgili kurallar başlıklı 81. maddesinin 1. fikrasının (d) bendinde, Trafik kazalarına karışanların:" Kazayı; yetkili ve görevli memurlara bildirmek, bunlar gelinceye kadar veya bunların iznini almadan kaza yerinden ayrılmamak," zorunda oldukları, Trafik kazalarında yükümlülük başlıklı 82. maddesinde Karayollarında meydana gelecek trafik kazalarına hemen el konmasını, ölü ve yaralıların taşınmasını veya yaralıların tedavisini veya sanıkların yakalanmasını sağlamak için,

"a) Kaza yerinden geçmekte olan veya kazaya karışmış bulunan araçların sürücüleri kaza mahallinde ilk yardım önlemlerini almaya ve en yakın zabıtaya veya sağlık kuruluşuna haber vermeye ve yetkililerin talebi üzerine yaralıları en yakın sağlık kuruluşuna götürmeye," zorunlu oldukları düzenlemesine yer verilmiştir.

Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 97. maddesinde; alkollü içki almak suretiyle araç kullanan sürücülerin tespit veya teşhisinde hangi esas ve usullerin uygulanacağı düzenlenmiş olup alkollü içki almış sürücülerin ve kanlarındaki alkol miktarının tespiti esaslarının yer aldığı (a) bendinde ise; sürücülerin alkol oranlarının tespitinde; tarih, saat ve ölçüm sonucu ile cihaza ait seri numarasını gösterir çıktı verebilen ve kalibrasyon ayarı yapılmış teknik cihazların kullanılacağı kurala bağlanmıştır.

Dosyanın incelenmesinden; 10/12/2018 günü Mücelli Caddesi civarında yapılan trafik kontrolünde 44 P... plaka sayılı araç sürücüsü olan davacıya alkol testi yapılmak istendiği, ancak, davacının alkolmetreye üflemeyi reddetmesi nedeniyle, 2918 sayılı Kanunun 48/9.maddesi uyarınca sürücü belgesi geri alma tutanağı tanzim edilerek sürücü belgesinin 2 yıl süreyle geri alındığı, ayrıca idari para cezası verildiği anılan işlemlerin iptali istemiyle de bakılan davaların açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, davacının 2918 sayılı Kanunun 48/9.maddesi uyarınca alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmediği ve alkolmetreye üflemeyi reddettiği sabit olup, olay anında alkollü olmadığı yolundaki iddiasının hayatın doğal akışına uygun bulunmaması nedeniyle işlemde hukuka aykırılık bulunmamaktadır. Aksi yöndeki bir yorum, alkollü olarak araç kullanan sürücülerin olay yerinden ayrılmak suretiyle alkol ölçümü yaptırmaktan kaçınabileceği durumlara yol açacaktır.

SONUÇ:

1-Malatya İdare Mahkemesinin 25/4/2019 gün ve E:2018/1597, K:2019/496 sayılı kararı ile Malatya 1. Sulh Ceza Mahkemesinin 2/5/2019 gün ve Değişik İş No: 2018/4517 sayılı kararların; "sürücü belgesinin 2 yıl süreyle geçici olarak geri alınması" na ilişkin kısımlarında hüküm uyuşmazlığı bulunduğuna,

2-Malatya İdare Mahkemesinin 25/4/2019 gün ve E:2018/1597, K:2019/496 sayılı kararının kabulüne,

3-Malatya 1.Sulh Ceza Mahkemesinin 2/5/2019 gün ve Değişik İş No:2018/4517 sayılı kararının; "sürücü belgesinin 2 yıl süreyle geçici olarak geri alınması"na ilişkin davacı tarafından dava konusu edilmeyen kısmının kaldırılmasına,

4-Malatya 1.Sulh Ceza Mahkemesinin 2/5/2019 gün ve Değişik İş No: 2018/4517 sayılı kararının; "sürücü belgesinin 2 yıl süreyle geçici olarak geri alınması" dışındaki diğer tüm hüküm fıkraları bakımından ise İdare ve Sulh Ceza Mahkemelerine aynı konuda açılmış ve aynı konuda verilmiş birbiriyle çelişen kararlar olmadığı, birbirlerinin uygulanmasına engel teşkil etmediği gözetildiğinde, ortada çelişkili bir karar ve bu çelişki nedeniyle başvuruda bulunan Malatya Valiliği yönünden hakkın yerine getirilmesini imkansız kılan bir durumunda bulunmadığı anlaşıldığından açıklanan koşulları taşımayan başvurunun reddine,

Bu suretle hüküm uyuşmazlığının giderilmesine karar verilmesinin uygun olacağı uygun olacağı…" yolunda düşünce vermiştir.

YARGITAY CUMHURİYET BAŞSAVCISI: 15.06.2020 gün ve YY-2020/42603 sayı ile; "…..... HÜKÜMLERİN İNCELENMESİ:

Davacı tarafından, 10/12/2018 tarihinde yapılan polis denetiminde alkolmetreyi üflemeyi reddetmesi sebebiyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 48/9. maddesi uyarınca sürücü belgesine 2 yıl süreyle el konulmasına ilişkin 002294 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davada; Malatya İdare Mahkemesinin 25/04/2019 tarihli ve E.2018/1597, K.2019/496 sayılı kararıyla; davacının 2918 sayılı Kanunun 48/9. maddesi uyarınca trafik görevlilerince yapılmak istenilen teknik cihazla (alkolmetre) alkol kontrolünü yaptırmadığı gerekçesiyle sürücü belgesinin 2 yıl süreyle geçici olarak geri alınmasına ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verildiği, söz konusu kararın istinaf başvurusunda bulunulmaması sonucu kesinleştiği anlaşılmıştır.

Diğer taraftan, davacı tarafından, yapılan kontrollerde alkolmetreyi üflemeyi reddetmesi sebebiyle 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 48/9. maddesi uyarınca 2.869,00 TL, muayenesi yapılmamış araçla trafiğe çıkılması sebebiyle de aynı Kanunun 34. maddesi uyarınca 235,00 TL olmak üzere toplam 3.104,00 TL idari para cezası verilmesine ilişkin 10/12/2018 tarihli ve 35034360 sayılı işlemin iptali istemiyle davalı idareye karşı adli yargıda açılan davada, Malatya 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 02/05/2019 tarihli ve 2018/4517 Değişik İş sayılı kararıyla; davacının yasal sınırın altında alkollü olduğu gerekçesiyle idari para cezası verilmesine ilişkin işlemle (hakkında dava açılmayan) sürücü belgesinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin işlemin iptaline, muayenesi yapılmamış araçla trafiğe çıkıldığının sabit olduğu

gerekçesiyle bu eylem nedeniyle idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptaline yönelik başvurunun ise reddine kesin olarak karar verildiği anlaşılmıştır.

Davalı Malatya Valiliği vekilince Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilen 14/10/2019 havale tarihli dilekçeyle, Malatya İdare Mahkemesinin 25/04/2019 tarihli ve E.2018/1597, K.2019/496 sayılı kararı ile Malatya 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 02/05/2019 tarihli ve 2018/4517 Değişik İş sayılı kararının itirazın kabulüne yönelik kısmı arasında, bu kararlardan hangisinin uygulanacağı konusunda tereddüt doğduğundan ve hakkın yerine getirilmesinin olanaksız hale geldiğinden bahisle hüküm uyuşmazlığının giderilmesi talebinde bulunulmuştur.

MEVZUAT YÖNÜNDEN İNCELEME:

İdari ve adli yargı kararları arasında oluştuğu ileri sürülen hüküm uyuşmazlığının çözümü için; öncelikle hüküm uyuşmazlığının oluşup oluşmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 24/1. maddesinde, "1 nci maddede gösterilen yargı mercileri tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığı kabul edilir hükmü yer almaktadır.

Anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a- Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli ve idari yargı mercileri tarafından verilmesi,

b- Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c- Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d- Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e- Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması,

Koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen kararların incelenmesinde; ortada, adli ve idari yargı yerlerince verilmiş ve kanun yollarına başvurularak/başvurulmaksızın şeklen kesinleşmiş; taraflarından en az birinin aynı olduğu kararların bulunduğu ve tüm kararlarda da davanın esasının hükme bağlandığı ve kanun yollarının tüketildiği anlaşılmıştır.

Hüküm uyuşmazlığına konu Malatya İdare Mahkemesi kararında, davalı idare tarafından yapılan kontrollerde alkolmetreyi üflemeyi reddetmesi sebebiyle 2918 sayılı Kanunun 48/9. maddesi uyarınca sürücü belgesine 2 yıl süreyle el konulmasına ilişkin işlemde, davacının alkolmetreyi üflemediğinin sabit olması sebebiyle davaya konu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmesine karşın, Malatya 1. Sulh Ceza Hâkimliği kararında, davacının yasal sınırın altında alkollü olduğu gerekçesiyle idari para cezası verilmesine ilişkin işlemle (hakkında dava açılmayan) sürücü belgesinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin işlemin iptaline karar verildiği anlaşılmakla, bir eylem sebebiyle 2918 sayılı Kanunun 48/9. maddesi uyarınca düzenlenen iki idari yaptırımla (idari para cezası verilmesi ve sürücü belgesinin 2 yıl süreyle geri alınması) ilgili olarak iki karar arasında oluşan çelişki nedeni ile hakkın yerine getirilmesinin olanaksız hale geldiği, bu duruma göre, söz konusu adli ve idari yargı kararları arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğu, buna karşılık; Malatya 1. Sulh Ceza Hâkimliği tarafından verilen, muayenesi yapılmamış araçla trafiğe çıkıldığının sabit olduğu gerekçesiyle bu eylem nedeniyle 2918 sayılı Kanunun 34. maddesi uyarınca idari para cezası verilmesine ilişkin işlemin iptaline yönelik başvurunun reddine dair karara konu işlemle ilgili olarak idari yargı yerinde açılmış bir dava ve verilmiş bir karar bulunmadığından, bu karar yönünden herhangi bir hüküm uyuşmazlığı bulunmadığı kabul edilmelidir. Kaldı ki; 2918 sayılı Kanunun 34. maddesi uyarınca verilen idari para cezasıyla ilgili adli yargıda verilen hükme yönelik olarak davalı idare tarafından hüküm uyuşmazlığının giderilmesi yönünde bir başvuru da bulunmadığından, bu hüküm inceleme dışı bırakılmıştır.

2918 sayılı Kanunun "Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı" başlığı altında düzenlenen 48/9. maddesinde "Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere 2.000 Türk Lirası idari para cezası yerilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır" hükmü, 48/12. maddesinde "Sürücü belgelerinin geçici geri alma işlemleri bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır. " hükmü yer almaktadır.

Olayda, 10/12/2018 tarihinde Mücelli Caddesi civarında görevli trafik ekiplerince yapılan kontrollerde 44 P... plakalı araç sürücüsü olan davacıya alkol muayenesi yapılmak istendiği, ancak davacının alkolmetreyi üflemeyi reddetmesi sebebiyle 2918 sayılı Kanunun 48/9. maddesi uyarınca 2.869,00 idari para cezası uygulandığı, ayrıca sürücü belgesinin 2 yıl süreyle geri alındığı, idari para cezası işlemine karşı adli yargıda; sürücü belgesinin geri alınması işlemine karşı ise idari yargıda bakılan davaların açıldığı anlaşılmaktadır. Söz konusu idari yaptırımın özelliğine bakıldığında 2918 sayılı Kanunun 48/9. maddesinde düzenlenen idari yaptırımın uygulanabilmesi için sürücünün alkolmetreyi üflemeyi reddetmesinin yeterli olduğu, ayrıca alkollü olmasının bir öneminin bulunmadığı, Kanunda belirlenen miktarın üzerinde alkollü olması halinde uygulanması gereken yaptırımın aynı maddenin beşinci fıkrasında düzenlendiği, davacının alkolmetreyi üflememe gerekçesinin haklı olup olmadığının itirazı inceleyen mahkemece değerlendirilip sonucuna göre karar verileceği, dosyada mevcut olaya ilişkin görüntülerin yer aldığı CD içeriği ile diğer bilgi ve belgelerden davacının alkolmetreyi üflemediğinin sabit olduğu ve alkolmetreyi üflememek için haklı bir gerekçe ileri sürmediğinin anlaşılması karşısında, davalı idarenin 2918 sayılı Kanunun 48/9. maddesi uyarınca idari para cezası verilmesi ve sürücü belgesinin 2 yıl süreyle geri alınmasına yönelik işlemlerinde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, idari yargı yerince verilen karar hukuka uygunluk arz etse de, aynı eyleme bağlı olarak uygulanan idari yaptırımlardan idari para cezasıyla ilgili olarak, yukarıda açıklandığı şekilde davacının alkolmetreyi üflemediğinin sabit olması sebebiyle bu eylemle ilgili olarak idari para cezası verilmesinde hukuka aykırılık bulunmadığından, Malatya Sulh Ceza Hâkimliğince, Kanunda belirlenen sınırın altında alkollü olduğu gerekçesiyle idari para cezasının iptaline ilişkin yerilen kararın hukuka aykırı olduğunun anlaşılması karşısında; Malatya Sulh Ceza Hâkimliğince verilen kararın 2918 sayılı Kanunun 48/9. maddesi uyarınca verilen idari para cezası ve sürücü belgesinin 2 yıl süreyle geri alınmasına ilişkin idari yaptırım kararlarının iptaline ilişkin bölümünün kaldırılması gerekmektedir. Bu sebeple, iki yargı merciince verilen

kararlar sebebiyle, "hakkın yerine getirilmesi" fiilen mümkün olamayacağından; 2247 sayılı Kanunun 25 inci maddesindeki "Hüküm uyuşmazlıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, Danıştay Yargılama Usulünün bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerini uygulamak suretiyle anlaşmazlığın esasını da karara bağlar" şeklindeki amir hüküm uyarınca, uyuşmazlığın esası hakkında hüküm tesisi yoluna gidilmesi ve davacının 2918 sayılı Kanunun 48/9. maddesi uyarınca uygulanan idari yaptırımların iptaline ilişkin itirazının reddine karar verilmesi gerekmektedir.

SONUÇ:

1-Malatya İdare Mahkemesinin 25/04/2019 tarihli ve E.2018/1597, K.2019/496 sayılı kararı ile Malatya 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 02/05/2019 tarihli ve 2018/4517 Değişik İş sayılı kararının 2918 sayılı Kanunun 48/9. maddesi uyarınca düzenlenen idari yaptırımlara ilişkin kısmı arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulüne,

2-Sürücü belgesinin 2 yıl süreyle geri alınmasına ilişkin işlem yönünden Malatya İdare Mahkemesinin 25/04/2019 tarihli ve E.2018/1597, K. 2019/4517 sayılı kararının benimsenmesine,

3-Malatya 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 02/05/2019 tarihli ve 2018/4517 Değişik İş sayılı, 2918 sayılı Kanunun 48/9. maddesi uyarınca düzenlenen idari yaptırımlara (idari para cezası verilmesi ve sürücü belgesinin 2 yıl süreyle geri alınması) ilişkin kararının KALDIRILMASINA,

4-Davacı hakkında 2918 sayılı Kanunun 48/9. maddesi uyarınca 2.869,00 TL idari para cezası verilmesine ilişkin 10/12/2018 tarihli ve 35034360 sayılı işleme karşı yapılan itirazın REDDÎNE,

Karar verilmesi suretiyle hüküm uyuşmazlığının giderilmesinin mümkün olduğu…" yolunda düşünce vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesinin Burhan ÜSTÜN'ün başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 14.12.2020 tarihli toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Uyuşmazlık Mahkemesinin 26.10.2020 tarihinde yapılan toplantısında, dosyanın usul yönünden incelenmesi sonunda;

2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un "Mahkemenin görevi" başlığını taşıyan 1. maddesinde, "Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir" denilmiş; 24. maddesinde (Değişik birinci fikra: 02/07/2018 – KHK- 703/183-i md.) ise, 1 nci maddede gösterilen yargı mercileri tarafından, görevle ilgili olmaksızın kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş, aynı konuya ve sebebe ilişkin, taraflarından en az biri aynı olan ve kararlar arasındaki çelişki yüzünden hakkın yerine getirilmesi olanaksız bulunan hallerde hüküm uyuşmazlığının varlığının kabul edileceği belirtilmiştir.

Anılan hükme göre, hüküm uyuşmazlığının varlığı için:

a) Uyuşmazlık yaratan hükümlerin, adli ve idari yargı mercileri tarafından verilmesi,

b) Konu, dava sebebi ve taraflardan en az birinin aynı olması,

c) Her iki kararın da kesinleşmiş olması,

d) Kararlarda davanın esasının hükme bağlanması,

e) Kararlar arasındaki çelişki nedeniyle hakkın yerine getirilmesinin olanaksız bulunması koşullarının birlikte gerçekleşmesi aranmaktadır.

Başvuru dilekçesinin incelenmesinden, davalı vekilinin, Malatya İdare Mahkemesi'nin "….davanın reddine" ilişkin kesinleşen kararı ile, Malatya 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin "….itirazın kabulü" ne yönelik kesinleşen kararı arasında bulunduğunu ileri sürdüğü hüküm uyuşmazlığının giderilmesini talep ettiği, bu durumda hüküm uyuşmazlığına konu edilen kararların, davacı adına 10.12.2018 gün ve MA-35034360 seri-sıra sayılı Trafik İdari Para Cezası Karar Tutanağı düzenlenerek, 2918 sayılı Kanun'un 48/9. madde ve fıkrası uyarınca verilen 2869,00 TL idari para cezası ile aynı nedenle düzenlenen 10.12.2018 gün ve 002294 sayılı geçici olarak sürücü belgesi geri alma tutanağına ilişkin olarak verilen kararlar olduğu anlaşılmış, hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülen adli ve idari yargı kararlarının incelenmesinden, adli yargı yerince kararın kesin olarak verildiği, idari yargı yerince verilen kararın ise istinaf yoluna başvurulmadığından kesinleşmiş olduğu, dolayısıyla ortada, adli ve idari yargı mercileri tarafından verilmiş ve kesinleşmiş kararlar bulunduğu, kararlarda da işin esasının hükme bağlandığı ve davaların taraflarından en az birinin aynı olduğu anlaşılmıştır.

Konu ve dava sebebinin aynı olup olmamasının incelenmesi:

Olayda, Malatya İdare Mahkemesine, alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihaz kullanımını kabul etmediği nedeniyle sürücü belgesinin geçici olarak geri alınması işleminin iptal edilmesi istemiyle dava açılmış, Mahkemece dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş;

Malatya 1. Sulh Ceza Hâkimliğine, alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihaz kullanımını kabul etmediğinden bahisle uygulanan idari para cezasının iptali istemiyle başvuru yapılmış, Hâkimlikçe başvuruya konu idari para cezası ile, başvuruya konu edilmeyen ve aynı neden-le düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutanağına ilişkin kararın da kaldırılmasına karar verilmiştir.

İdari yargı yerinde açılan davanın sebebi (dava sebebi, diğer bir anlatımla maddi olay), davacının alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihaz kullanımını kabul etmediğinin ileri sürülmesi, davanın konusu ise, bu sebeple adına düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutanağı; adli yargı yerine yapılan başvurunun sebebi, davacının alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihaz kullanımını kabul etmediğinin ileri sürülmesi olup, başvurunun konusu ise, anlatılan sebeple adına, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/9. madde ve fıkrası uyarınca verilen idari para cezasıdır. Alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihaz kullanımını kabul etmemek yönünden davanın sebebi aynı olsa da, davaların konuları farklı olduğundan verilen kararların da aslında farklı konular hakkında olması gerekirken, adli yargı yerince kendisine yapılmış bir başvuru olmadığı halde, sürücü belgesi geri alma tutanağı ile ilgili karar da verdiği anlaşılmıştır.

Olayda, her ne kadar, adli yargı yerince dava konusu olmayan "sürücü belgesi geri alma tutanağı" ile ilgili olarak verilen kararın hukuki değerden yoksun, yok hükmünde kabul edilerek, adli ve idari yargı yerlerince aynı konuda verilmiş kararlar bulunduğundan söz edilemeyeceği için, bahsedilen kararlar arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabulü için gerekli olan koşullardan, "konu ve dava sebebinin aynı olması" koşulunun gerçekleşmediği, bu nedenle aynı konuda açılmış ve aynı konuda verilmiş birbiriyle çelişen kararların bulunmadığı ve idari yargı yerince davanın reddi yolunda verilen karar ile adli yargı yerince itirazın kabulü yolunda verilen kararların birbirlerinin uygulanmasına engel teşkil etmediği gözetildiğinde, ortada çelişkili bir karar ve bu çelişki nedeniyle başvuruda bulunan Malatya Valiliği yönünden hakkın yerine getirilmesini olanaksız kılan bir durumun da bulunmadığının kabulü ile "konu ve dava sebebinin aynı olması" ile "hakkın yerine getirilmesinin imkânsız bulunması" koşullarını taşımayan başvurunun reddine karar verilebileceği biran düşünülse de;

Sulh Ceza Hakimliğince kesin olarak verilen karar ile istinaf başvurusu yapılmadan kesinleşen İdare Mahkemesi kararının, bir üst Mahkemece incelenmeden kesin veya kesinleşmiş oldukları, kararların hukuki değerden yoksun ya da yok hükmünde olup olmadıkları gibi durumların bir üst Mahkemece denetlenerek değerlendirilebileceği gözetildiğinde, hüküm uyuşmazlığı bulunduğu ileri sürülerek kesin veya kesinleşmiş kararlar olarak ve bu kararlardan hangisinin uygulanacağı konusunda tereddüt doğduğu, hakkın yerine getirilmesinin imkansız hale geldiği belirtilerek, Uyuşmazlık Mahke-mesi önüne getirilmiş bulunan uyuşmazlığın, meydana gelen tereddüdün ortadan kaldırılarak çözüme kavuşturulması, Uyuşmazlık Mahkemesinin kuruluş amacına uygun olacağından, bahsedilen kararlar arasında hüküm uyuşmazlığı bulunduğunun kabul edilmesinin daha doğru olacağı sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, İdare Mahkemesince, sürücü belgesi geri alma tutanağının iptali istemiyle açılan davanın reddine karar verilmesine karşılık; Sulh Ceza Hakimliğince, sürücü belgesi geri alma tutanağının kaldırılmasına karar verildiği görüldüğünden; söz konusu kararlar arasında çelişki doğduğu, bu çelişki nedeniyle bir hakkın yerine getirilmesinin ise, başvuran bakımından olanaksız hale geldiği açıktır.

Belirtilen nedenlerle,

1- Malatya İdare Mahkemesinin 25.04.2019 gün ve E:2018/1597, K:2019/496 sayılı kararı ile Malatya 1. Sulh Ceza Hakimliğinin 02.05.2019 gün ve D.İş:2018/4517, K:2018/4517 sayılı kararı arasında "sürücü belgesi geri alma tutanağı" ile ilgili olarak, 2247 sayılı Kanun'un 24. maddesinde öngörülen koşulların gerçekleştiği anlaşıldığından hüküm uyuşmazlığı bulunduğu,

2- 2247 sayılı Kanun'un 25. maddesi hükümleri uyarınca;

a) İdari Yargılama Usulü Kanunu gözetilerek Uyuşmazlık Mahkemesine yapılan başvuruya ait dilekçe ve eklerinin 30 gün içinde yanıt verilmek üzere A.K.'a bildirilmesi, A.K. tarafından verilen yanıtın karşı tarafa tebliği suretiyle dosyanın tekemmülünün sağlanması,

b) Usulü işlemler tamamlandıktan ve esas hakkındaki rapor yazıldıktan sonra Başkanlıkça belirlenecek günde işin esasının görüşülmesine OY BİRLİĞİ İLE KARAR VERİLMİŞTİR.

Bunun üzerine Uyuşmazlık Mahkemesine yapılan başvuruya ait dilekçe ve ekleri karşı tarafa tebliğ edilmiş, davacı tarafından yasal süresi içinde verilen cevap dilekçesinde, Malatya 1. Sulh Ceza Hakimliği'nce verilen kararın geçerli hüküm kabul edilmesine karar verilmesi talep edilmiş, davacı tarafından verilen cevap dilekçesi davalı tarafa tebliğ edilmiştir.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Başvuru dilekçesi ve ekleri, uyuşmazlığa konu edilen kararlara ilişkin dava dosyaları, ilgili Başsavcıların düşünce yazıları, dayanılan Yasa kuralları, taraflarca verilen dilekçe ve ekleri ile Raportör-Hakim Gülten Fatma Büyükeren'in hazırladığı rapor okunup incelendikten ve ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin her iki kararın da kaldırılarak, uyuşmazlığın esası hakkında hüküm tesisi yoluna gidilmesi ve işleme karşı yapılan başvurunun reddine karar verilerek hüküm uyuşmazlığının bu suretle giderilmesine ilişkin, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargı kararının kaldırılarak, idare mahkemesi kararının benimsenmek sueretiyle hüküm uyuşmazlığının giderilmesine ilişkin düşünceleri doğrultusundaki açıklamaları alındıktan sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Uyuşmazlık, Malatya İl Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce yapılan denetim sırasında, davacının, alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihaz kullanımını kabul etmediğinden bahisle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/9. madde ve fıkrası uyarınca hakkında düzenlenen 10.12.2018 gün ve 002294 sayılı geçici olarak sürücü belgesi geri alma tutanağına ilişkindir.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin etkisi altında araç sürme yasağı" başlığı altında düzenlenen 48. maddesi, 24.5.2013 tarihli 6487 sayılı Kanun'un 19. maddesiyle yeniden düzenlenerek maddeye;

"Uyuşturucu veya uyarıcı maddelerin kullanılıp kullanılmadığı ya da alkolün kandaki miktarını tespit amacıyla, kollukça teknik cihazlar kullanılmasını kabul etmeyen sürücülere 2.000 Türk Lirası idari para cezası verilir ve sürücü belgesi iki yıl süreyle geri alınır" denilmek suretiyle dokuzuncu fikra;

"Sürücü belgelerinin geçici geri alma işlemleri bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler tarafından yapılır " denilmek suretiyle de on ikinci fikra eklenmiştir.

Anılan Kanun'un, "Trafik zabıtasının görev ve yetki sınırı ile genel zabıtanın trafik hizmetlerini yürütmeye ilişkin yetkisi" başlığı altında düzenlenen 6. maddesinde ise, "Trafik zabıtası ve genel zabıtanın görev ve yetki sınırı;

a)Trafik zabıtası:

Trafik zabıtası görevi sırasında karşılaştığı acil ve zorunlu hallerde genel zabıta görevi yapmakla da yetkilidir.

Mülki idare amirlerince, emniyet ve asayiş bakımından zorunlu görülen haller dışında, trafik zabıtasına genel zabıta görevi verilemez, araç, gereç ve özel teçhizatı trafik hizmetleri dışında kullanılamaz.

b)Genel Zabıta:

Trafik zabıtasının bulunmadığı veya yeterli olmadığı yerlerde polis; polisin ve trafik teşkilatının görev alanı dışında

kalan yerlerde de jandarma, trafik eğitimi almış subay, astsubay ve uzman jandarmalar eliyle yönetmelikte belirtilen esas ve usullere uygun olarak trafiği düzenlemeye ve trafik suçlarına el koymaya görevli ve yetkilidir" hükmü yer almıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesi, 2918 sayılı Yasa'nın 116. maddesi kapsamında araç tescil plakasına göre düzenlenenler dışında trafik zabıtasınca uygulanan idari para cezalarına karşı açılan davaları; bu uygulamanın idari ceza kapsamında bulunması; Yasada idari cezalarla ilgili davalarda görevli yargı yerini açıkça belli eden bir hükme yer verilmemesi; 12.7.2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesi ile yapılan değişiklikten önceki hali ile, bu Yasada gösterilen adli cezalara hükmetmekle görevli mahkemeye işaret eden 112. maddeye de herhangi bir atıfta bulunulmamış olması karşısında ve göreve ilişkin genel ilkelere göre idari yargının görev alanında görmüş iken; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden sonra; öngörülen trafik para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nda da bu para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşıldığından, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davaların görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varmıştır.

Uyuşmazlığın esasını oluşturan, sürücü belgesi geri alma tutanağına ilişkin karara gelince:

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Saklı tutulan hükümler" başlığını taşıyan 19. maddesinde, "(1) Diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için;

a) Bir meslek ve sanatın yerine getirilmemesi,

b) İşyerinin kapatılması,

c) Ruhsat veya ehliyetin geri alınması,

d) Kara, deniz veya hava nakil aracının trafikten veya seyrüseferden alıkonulması,

gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır" denilmiştir.

Kabahatler Kanunu'nun "Genel kanun niteliği" başlıklı 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde, "(1) Bu Kanunun;

a) İdari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idari para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." hükmü yer almış olup; bu Kanun'un genel hükümleri arasında yer alan 27. maddesinin (1) numaralı bendinde, idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabileceği öngörülmüştür.

Buna göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, Kanun'un 19. maddesinde sayılan yaptırımlar saklı tutulmak kaydıyla, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanun'un Adli Kovuşturma ve Cezaların Uygulanması başlıklı Dokuzuncu Kısım'a dahil "Bu Kanundaki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkileri " başlığı altında düzenlenen 112. maddesinin ilk paragrafında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanundaki hafif para cezasını veya bu kanundaki hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılacağı ifade edilmiş; böylelikle sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin uygulamalar, trafik ve sulh ceza mahkemelerinin görevi dışında tutulmuş iken; 12.7.2013 tarihli 6495 sayılı Kanun'un 20. maddesiyle yapılan değişiklik ile, maddenin başlığı, "Sürücü belgelerinin geri alınmasında ve iptalinde yetki"; şeklinde, madde ise, "Bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği haller hariç olmak üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez.

…….. " denilerek yeniden düzenlenmiştir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin karar, 2918 sayılı Kanun'un 12.7.2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesi ile yapılan değişiklikten önceki 112. maddesi ve 5326 sayılı Kanun uyarınca incelendiğinde, 2918 sayılı Kanun'un, bu Kanun'daki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkilerinin düzenlendiği 112. maddesi uyarınca, sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davaların sulh ceza mahkemelerinin görevine dahil edilmediği ve 5326 sayılı Kanun'un 19. maddesinde, diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için ehliyetin geri alınmasına ilişkin hükümlerin geçici istisnalar içinde sayıldığı dikkate alındığında; sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınmasına ilişkin davalara bakma görevinin idare mahkemesine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 27. maddesine, 5560 sayılı Kanun ile eklenen sekizinci fıkrasında, idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği kurala bağlanmış, bu maddenin gerekçesinde de bu hükümle, Kabahatler Kanunu'ndaki düzenlemelerin ortaya çıkardığı bağlantı sorununa çözüm getirilmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun; idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı ancak; idari yaptırım kararının verildiği işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararların da verilmiş olması halinde; idari yaptırım kararına ilişkin hukuka aykırılık iddialarının, bu işlemin iptali talebiyle birlikte idari yargı merciinde görüleceği anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlık Mahkemesince, idari para cezası yönünden oluşan olumsuz görev uyuşmazlık-larının çözümünde, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak idari yargının görev alanına giren kararın da verilmiş olması ve dosya içeriğinden bu kararın idari yargı yerinde dava konusu edildiğinin anlaşılması halinde; idari para cezasına ilişkin kararın hukuka aykırılığı iddiasının da, idari yargı yerinde görüleceği sonucuna varılarak, idari yargı yerince verilen görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmiştir.

Olayda, idari para cezasına konu işlem kapsamında aynı kişi ile ilgili olarak düzenlenen ve hüküm uyuşmazlığının konusunu oluşturan sürücü belgesi geri alma tutanağı ile ilgili olarak; 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Saklı tutulan hükümler" başlığını taşıyan 19. maddesinde, "diğer kanunlarda kabahat karşılığında öngörülen belirli bir süre için, ….. ehliyetin geri alınması, …….gibi yaptırımlara ilişkin hükümler, ilgili kanunlarda bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklıdır" denilerek, ilgili kanununda, bu Kanun hükümlerine uygun değişiklik yapılıncaya kadar saklı tutulan, başka bir deyişle, belirtilen istisnalar içinde sayılan yaptırımlardan biri olan "ehliyetin geri alınması"na ilişkin hükmün, 12.7.2013 tarih ve 6495 sayılı Kanun'un 20.maddesiyle, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 112. maddesinde yapılan değişiklik ile yukarıda belirtilen şekilde yeniden düzenlendiği ve bu karara karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

Somut olayda, dosyanın incelenmesinden, 10.12.2018 günü görevli ekipler tarafından yapılan trafik ve asayiş denetim kontrollerinde, 44 P... plakalı araç sürücüsü davacının durdurulduğu, ehliyet ve ruhsat kontrolünden sonra alkol ölçümü yapılması amacıyla alkolmetreyi üflemesi gerektiğinin ifade edildiği, ancak davacının alkolmetreye üflemeyi kabul etmediği, bu nedenle hakkında 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 48/9. madde ve fikrası uyarınca 10.12.2018 gün ve 002294 sayılı geçici olarak sürücü belgesi geri alma tutanağı düzenlendiği anlaşılmıştır.

Davacı, sürücü belgesi geri alma tutanağının iptali istemiyle idari yargı yerinde, olay kısmında belirtilen idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmış, idari yargı yerinde yapılan yargılamada, Malatya İdare Mahkemesince, alkolmetre cihazından alınan ret sonucuna davacı tarafından imza atıldığı, öte yandan davalı idare tarafından savunma ekinde gönderilen CD görüntü-lerinin incelenmesinden, davacının dava dilekçesinde belirttiği gibi cihazın ağız kısmına yönelik bir iddiasının olmadığı, denetimi gerçekleştiren görevli polis memurunun davacıyı cihazı üflemesi gerektiği konusunda defalarca kez uyarmasına rağmen davacı tarafından cihazın üflenmediğinin anlaşıldığı belirtilerek, düzenlenen tutanakta hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş, verilen karar istinaf başvurusunda bulunulmadan kesinleşmiş, adli yargı yerinde yapılan yargılamada, Malatya 1. Sulh Ceza Hakimliğince, davalı idarece davacının alkollü araç kullandığının tespit edildiğinin ileri sürüldüğü, ancak davacının dosya içinde mevcut Malatya Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nden alınan raporunda 3,68 promil alkollü olduğunun anlaşıldığı bu nedenle alkollü araç kullanmaya ilişkin itirazının kabulüne, davacı adına verilen idari para cezasının ve 002294 sayılı sürücü belgesi geri alma tutanağının kaldırılmasına kesin olmak üzere karar verilmiştir.

Yukarıda izah edilen tüm mevzuat ve dosyada bulunan belgeler birlikte incelendiğinde, davacının alkol metre cihazına üflemeyi reddettiğinin sabit olduğu ve alkol metreyi üflememek için haklı bir gerekçe ileri sürmediği anlaşılmış ve bu durum dikkate alındığında, Malatya İl Emniyet Müdürlüğü Trafik Denetleme Şube Müdürlüğünce davacı hakkında düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutanağına ilişkin işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Bu durumda, idari yargı yerince verilen kararın sonucu hukuka uygunluk arzetse de, 2918 sayılı Kanun'un 48. maddesinin dokuzuncu fikrası uyarınca düzenlenen sürücü belgesi geri alma tutanağına karşı yapılacak itirazlarda adli yargı yerinin görevli olması karşısında; görevsiz mahkemece verilmiş bir kararın varlığı gözetildiğinde, Malatya İdare Mahkemesince verilen kararın kaldırılması gerektiği açıktır. Malatya 1. Sulh Ceza Hâkimliği söz konusu itirazda görevli mahkeme ise de, yukarıda izah edilen nedenlerle, bu mahkemece verilen kararda hukuki isabet bulunmadığından, bu kararın da kaldırılması gerekmektedir. Bu saptama uyarınca, her iki kararın da kaldırılması zorunluluğu gözetilerek, 2247 sayılı Kanun'un 25. maddesindeki "Hukuk alanındaki hüküm uyuşmaz-lıklarında Uyuşmazlık Mahkemesi, Danıştay Yargılama Usulünün bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerini uygulamak suretiyle anlaşmazlığın esasını da karara bağlar." şeklindeki amir hüküm uyarınca, uyuşmazlığın esası hakkında hüküm tesisi yoluna gidilmesi ve hukuka aykırı bulunmayan işleme karşı yapılan başvurunun reddine karar verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Malatya İdare Mahkemesinin 25.04.2019 gün ve E:2018/1597, K:2019/496 sayılı kararı ile Malatya 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 02.05.2019 gün ve D.İş:2018/4517, K:2018/4517 sayılı kararının "sürücü belgesi geri alma tutanağı" ile ilgili kısmının kaldırılmasına, sürücü belgesi geri alma tutanağının iptali istemiyle yapılan başvurunun reddine, 2577 sayılı Kanun'un 31 inci md. uyarınca yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, mevcut hüküm uyuşmazlığının bu suretle giderilmesine karar verilmesi gerekmiştir.

S O N U Ç: Açıklanan nedenlerle;

1- Malatya İdare Mahkemesinin 25.04.2019 gün ve E:2018/1597, K:2019/496 sayılı kararı ile Malatya 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 02.05.2019 gün ve D.İş:2018/4517, K:2018/4517 sayılı kararının "sürücü belgesi geri alma tutanağı" ile ilgili kısmının KALDIRILMASINA,

2- Sürücü belgesi geri alma tutanağının iptali istemiyle yapılan BAŞVURUNUN REDDİNE,

3- 2577 sayılı Kanun'un 31. maddesi uyarınca yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, mevcut hüküm uyuşmazlığının bu suretle giderilmesine, 14.12.2020 gününde, Üye Ahmet ARSLAN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Burhan ÜSTÜN	Üye Şükrü BOZER	Üye Mehmet AKSU	Üye Birol SONER
	Üye Aydemir TUNÇ	Üye Nurdane TOPUZ	Üye Ahmet ARSLAN